

Targum Pseudo-Jonathan to Exodus

Targum Pseudo-Jonathan to Exodus

Facing Targum and Masoretic Text

TL

Timothy A. Lee Publishing

Targum Pseudo-Jonathan to Exodus: Facing Targum and Masoretic Text

Copyright © 2024 by Timothy A. Lee

Timothy A. Lee Publishing, Cambridge, England

www.timothyalee.com

@Timothy_A_Lee

@TimothyALeePub

All rights reserved. This publication may not be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher. For permission requests, contact requests@timothyalee.com.

This base text is in the public domain.

<https://github.com/Sefaria/Sefaria-Export/tree/master/json/Tanakh/Targum/Targum>

First Edition 2024

ISBN: 978-1-83651-062-8

CONTENTS

Introduction	vii
Exodus	2
Paradigms	183
Maps	197

Introduction

This is a facing parallel edition for Targum Pseudo-Jonathan to Exodus. The purpose of this book is to encourage new students and scholars to read and study the ancient Aramaic targums. The book displays the Aramaic targum alongside the facing Hebrew Masoretic Text for comparison.¹

Targum Pseudo-Jonathan likely acquired its name through a printing accident. It was known in medieval times as Targum Jerusalem (Targum Yerushalmi). At some stage, however, its title abbreviation “”נ was misread as Targum Jonathan not Targum Jerusalem. Thus it acquired the name Targum Jonathan to the Torah, and in more recent times: Targum Pseudo-Jonathan. Targum Jonathan itself, unlike Pseudo-Jonathan, is exclusive to the Prophets, it does not contain targumim to the Torah.

Targum Pseudo-Jonathan is very expansive, unlike Targum Onkelos. It contains so many expansions that the text is twice as long as Torah. It was probably composed in the seventh century, though maybe based on targums as early as the fourth century.² Beyond Pseudo-Jonathan and Onkelos, other targums exist for

¹ Should the reader wish to study the text in English, then translations are available. See especially the editions from T & T Clark, such as Michael Maher, ed. *Targum Pseudo-Jonathan: Genesis*. Vol. 1B. Aramaic Bible. T & T Clark: Edinburgh, 1994. The first English translation was J.W. Etheridge. *The Targums of Onkelos and Jonathan Ben Uzziel on the Pentateuch*. Vol 1. London: Longman, Green, Longman, and Roberts, 1862.

² C. T. R. Hayward. “The Aramaic Targums.” In: *The New Cambridge History of the Bible. Volume 1: From the Beginnings to 600*. Ed. by James

the Torah; namely, Targum Neophyti (probably fourth century) and a few fragments of otherwise lost targums. The number different extant targums for the Torah shows the popularity of these books for Medieval Judaism.³

What are targums?

With the ubiquity of Hebrew in Israel today, one can forget there was a time when the Hebrew Bible had to be translated to be understood by Jews who no longer spoke Hebrew. The Septuagint served this purpose for the Greek-speaking Jews in Egypt, and also for many others in Palestine. For the Aramaic-speaking Jews from Babylonia to Palestine they instead turned to Aramaic translations, or targums/targumim.⁴ Targums existed at least from the late Second Temple period, for some targums were found among the Dead Sea Scrolls (4QtgLev, 4QtgJob, 11QtgJob).⁵

The name targum derives from the Aramaic noun תַּرְגּוּם meaning translation, interpretation, or explanation.⁶ Targums exist for all books of the Hebrew Bible except Daniel, and Ezra–Nehemiah which are books that already contain significant sections in Aramaic. The origin of targums is vague, perhaps the Synagogue for reading and interpreting texts, or school curricula.⁷

Carleton Paget and Joachim Schaper. Cambridge: Cambridge University Press, 2013, pp. 218–241, p. 240.

³ Hayward, “The Aramaic Targums,” p. 223.

⁴ The plural is either targumim or targums.

⁵ These are also referred to as 4Q156, 4Q157, and 11Q10 respectively. In addition even the Aramaic Genesis Apocryphon, classified as rewritten scripture contains some places of simple Aramaic targum-like translation from Genesis 14, Joseph A. Fitzmyer. *The Genesis Apocryphon of Qumran Cave I. A Commentary*. Biblica et Orientalia 18. Rome: Pontificio Istituto Biblico, 1966.

⁶ Hayward, “The Aramaic Targums,” p. 218.

⁷ ibid., pp. 235–236.

The translation philosophy of targums is generally to make the meaning of the Hebrew clear.⁸ Thus targums are not straightforward translations, but involve interpretation. Sometimes targums did not translate detrimental verses like David and Bathsheba. Targums can at times reduce interpretive options, and they can also iron out inconsistencies. For example, the Hebrew text of Genesis 1:27 and 2:7 uses two different verbs for God's creation of humankind, ‘**יצר**’ create' and ‘**ברא**’ form' respectively. However, Targum Onkelos reads **ברא** in both verses.⁹ Thus targums are not straightforward translation, but involve interpretation. This differs to the Septuagint which is generally straightforward phrase-for-phrase translation.

The names Onkelos and Jonathan refer to the supposed authors of the Targum to the Torah and Prophets.

תרגם של תורה אונקלוס הנר אמרו מפי ר' אליעזר ור' יהושע תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל אמרו מפי חני זכريا ומלאכי
(Megillah 3a, in Babylonian Talmud)

‘The targum of the Torah was composed by Onkelos the convert they say from the mouth of Rabbi Eliezer and Rabbi Yehoshua. The targum of the Prophets was composed by Jonathan ben Uzziel they say from the mouth of Haggai, Zechariah, and Malachi.’

Onkelos is the Eastern pronunciation of Aquila, a second century CE Jew who revised the Greek Septuagint in a very literal manner similar to Onkelos. Likewise, the targums to the Prophets, Targum Jonathan gets its name from the Aramaic for Theodotion, another name linked with the revision of the Septuagint. However, these names are misleading, and connections with the Septuagint revisers is unlikely. The Talmud admits the history is unclear, going on in the same passage to say that targums existed before

⁸ ibid., p. 226.

⁹ Cited in ibid., p. 227.

Onkelos and Jonathan, allegedly as far back as Ezra in the fifth century BCE.

Sources

The Aramaic text is available under a CC-BY-SA licence.¹⁰ The Hebrew Masoretic Text used in this book is that of the Leningrad Codex, as transcribed in the Westminster Leningrad Codex project, which is in the public domain. All poetic divisions are based on the first edition of *Biblia Hebraica*.¹¹

Contact

If a reader finds an issue with this book, or wishes to suggest an improvement, please email: reader-suggestions@timothyalee.com.

Acknowledgments

Thanks to all those who discussed producing this book in Cambridge.

*Emmanuel College, Cambridge
15th May, 2024.*

Timothy A. Lee

¹⁰ <https://github.com/Sefaria/Sefaria-Export/tree/master/json/Tanakh/Targum/Targum%20Jonathan/Torah>.

¹¹ Rudolf Kittel, ed. *Biblia Hebraica*. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1906.

Facing parallel texts

תרגם יונתן על שמות

וְאֵלֶין שְׁמַת בָּנֵי יִשְׂרָאֵל רֹעֶל לְמִצְרָיִם עִם יַעֲקֹב
1 גָּבָר עִם אָגָש בִּיתְהָה עַלּוּ² רָאוּבֵן שְׁמַעַן לְיוּ וַיַּהֲוֶה
³ יְשַׁׁכֵּר זְבוּלֹן וּבְנַיְמָן⁴ דָּן וַיְפַתְּלִי גָּד וְאַשְׁר⁵ וְהַוָּה סְכוּם
 כָּל נְפָשָׁתָא נְפָקֵן יַרְכָּא דִיַּעֲקֹב שְׁוּבָעֵין נְפָשָׁתָא עִם יוֹסֵף וּבְנוּהָי
 דְּהָוָה בְּמִצְרָיִם⁶ וּמִתְּיוֹסֵף וּבְתִּרְיָה מִתוֹּכָל אֲחֹתָה וְכָל דָּרָא
 הַהָּוָא⁷ וּבְנוֹי דִיַּשְׂרָאֵל נְפִישָׁו וְאַתִּילְדוּ וְסָנוּ וְאַתְקִיפָּוּ לְתַדָּא
 לְתַדָּא וְאַתְמָלִיאתָא אַרְעָא מְהֻנוֹן
8 וְקַם מַלְיִיךְ חֶדֶת כְּמַיִּין שִׁירְיוֹא עַל מִצְרָיִם דְּלֹא חֲכִים יְתָה
 יוֹסֵף וְלֹא הַלִּיךְ בְּנִימָסוּי⁹ וְאָמֵר לְעַמִּיהָה אָעָמָא בֵּית יִשְׂרָאֵל
 סְנָאִין וְתַקְפִּין יְהִיר מִינָּן¹⁰ אִתְהָזָן כְּדוֹן גַּתְיָעַט עַלְיהָוָן בְּהַלּוֹן
 דִּינָּין גַּעַר יְתַהְוָן קָדָם עַד לֹא יְסָנוּן וְיַהֲוִי אֲרוּם יְתָן סְדָרִי
 קָרְבָּא וְיַהֲוָסְפָּוּן לְחוֹד הִינְנָוּ עַל סְנָאִין וְיַשְׁצִוּן יְתָנָא וְלֹא
 יְשִׁירְיוֹן מִינָּן אוֹפֵךְ לֹא חָד וּמִן בְּתֵר כְּדַיְן יְפָקָ�וּ לְהֻנוֹן מִן אַרְעָא
11 וְשָׁוֹן עַלְיהָוָן רְבָרְבָּגָן מְפַלְחָנִין מִן בְּגַלְלָל לְמִצְעָרָא יְתַהְוָן
 בְּשֻׁבְוקְהָוָן וּבְנִיְין קוּרְרִינוֹ תְּלִילָן לְשָׁוּם בֵּית אֲוֹצָרוֹי דְּפָרָעָה
 יְתָאַנְסָ וְיַת פִּילּוֹסִין¹² וְהַיְכָמָא דְּמַעֲנִינוֹ לְהֻנוֹן הַיְכָדִין תְּוֹנוֹ
 סָנוּ וְהַיְכָדִין הָוָנוֹ פְּקָבָ�וּ וְאַתְיָעָקָרִי מִצְרָאֵי בְּחִיהָוָן מִן קָדָם בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל¹³ וְשֻׁבְעִידָוּ מִצְרָאֵי יְתָבֵנָי יִשְׂרָאֵל בְּקָשָׁיו¹⁴ וְאָמְרָרוּ
 יְתָחִיהָוָן בְּפּוֹלְחָנָא קָשִׁיא בְּטָנָא וּבְלִיבָנָא וּבְכָל פּוֹלְחָנָא
 בְּאָנְפֵי בְּרָא יְתָכָל פּוֹלְחָנָהוָן הָוָנוֹ מְפַלְחָוָן בְּהֻנוֹן בְּקָשָׁיו
15 וְאָמֵר פָּרָעָה דְּמַךְ הַוָּה חָמֵי בְּחִילְמִיה וְהָא כָּל אַרְעָא
 דְּמִצְרָיִם קִיְמָא בְּכָר מְזָנָא חָדָא וּפְלִיאָא בְּר אִימְרָתָא בְּכָר
 מְזָנָא חָדָא וְהַוָּתָרָא כָּר מְזָנָא מְטָלִיאָא בְּנָוָה מִן יְד שְׁדָר
 וְקָרָא כָּל תְּרַשִּׁי מִצְרָיִם וְתַגִּי לְהֻנוֹן יְתָחִילְמִיה מִן יְד שְׁתָחִין
 פּוֹמְהָוָן יְיִנָּס וּמְקָרְבָּס רִישִׁי תְּרַשִּׁיא וְאָמְרָיו לְפָרָעָה בַּיְרָחָד

וְאֶלָּה שָׁמֹות

1 וְאֶלָּה שָׁמֹות בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאים מִצְרִים אֲתָּה יַעֲקֹב אֲישׁ וּבְרִחוֹ בָּאוּ: **2** רָאָבוּן שָׁמְעוֹן לְנִי וַיַּהֲיוֹה: **3** יִשְׁשָׁכֶר זְבוּלֹן וּבְנִימֹן: **4** גּוֹן וּנְפְתָלִי גּוֹד וְאַשְׁר: **5** גּוֹיִה כָּל-גּוֹשׁ יִצְאֵי גִּרְדִּי-יַעֲקֹב שְׁבֻעִים גּוֹשׁ וּוֹסֵף הַנִּהְיָה בְּמִצְרִים: **6** נִימָת יוֹסֵף וְכָל-אֶחָיו וְכָל תְּרוּר תְּהִוָּה: **7** וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וּיִשְׁרָאֵל פָּרוּ וּיִרְבּוּ וּיִעָצְמוּ בָּמָאָר מְאָר וְתִמְלָא הָאָרֶץ אֲתָם: **8** פ

8 וַיַּקְם מֶלֶךְ-חָדָש עַל-מִצְרָיִם אֲשֶׁר לְאַרְבָּע אַתִּיּוֹסֶף: **9** וַיֹּאמֶר אֶל-עַמּוֹ הַנִּגְהָע עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וּעְצֹום מִמְּנָנוּ: **10** הַבָּה נִתְחַמֵּה לוֹ פָזְרִירָבָה וְהִיא כִּירְתָּאָרָגָה מִלְחָמָה וּנוֹסֶף גַּם-הָאָל עַל-שְׁנָאָנוּ וּגְלָחָמָ-בָּנוּ וְעַלָּה מִן-הָאָרֶץ: **11** וַיַּשְׁמִינוּ עַלְיוֹ שְׁרֵי מִסְים לְמַעַן עַנְתָּו בְּסְבָלָתָם וַיַּבְנֵן עָרִי מִסְכָּנוֹת לְפִרְעָה אַתְ-בָּהָם וְאַתְ-רַעַמָּס: **12** וְכָאָשֶׁר יַعֲנִי אָתוֹ כִּן יַרְבָּה וּכִן יַפְרַץ נִיקְצָיו מִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: **13** וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרָיִם אַת-בָּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפֶרַד: **14** וַיִּמְرְדוּ אַת-חַיִּים בְּעַבְדָה קַשְׁת בְּחָמָר וּבְלָבָנים וּבְכָל-עַבְדָה בְּשָׁדָה אֲתָּה כָּל-עַבְדָתָם אֲשֶׁר-עָבְדוּ בָּהֶם בְּפֶרַד: **15** וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרָיִם לְמִילְתָּה הַעֲבָרָת אֲשֶׁר שָׁם הַאֲחָת שְׁפָרָה וּשְׁם הַשְׁנִית פּוּעָה: **16** וַיֹּאמֶר בַּיּוֹלְדָן אַת-הַעֲבָרִוֹת וַיָּרְאֵנָן עַל-הָאָבָנִים אִם-בָּן הוּא וְהַמִּתְן אָתוֹ וְאַמְּבַת הִיא וְהִיא: **17** וַתִּירְאֵנָן קְמִילָת אַת-הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשָׂו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל-הָנָן מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַתִּתְיִזְעֵן אַת-הִילְדִּים: **18** וַיִּקְרָא מֶלֶךְ-מִצְרָיִם לְמִילְתָּה וַיֹּאמֶר לְהָנָן מִדּוֹע עֲשִׂיוֹת הַדָּבָר הַזֶּה וַתִּתְיִזְעֵן אַת-הִילְדִּים: **19** וַתִּאמְרָנָן קְמִילָת אַת-פִּרְעָה כִּי לֹא כְנָשִׁים הַמְּצִירִית הַעֲבָרִית כִּירְתְּנֹות הַנִּגְהָע בְּטָרָם תָּבוֹא אֶל-הָנָן הַמִּילְדָת וַיָּלְדוּ: **20** וַיִּטְבַּל אֶל-הָנָים לְמִילְדָת וַיַּרְבֵּה הָעָם וַיַּעֲצָמוּ

ושוותיה בנו גומיא על גוף נהרא ⁴ ואתעשרה מרים אחותה מרחיק לאחפמא מה יתעבד ליה ⁵ ונגרי מירא דיב צולקא דשננא וטריב בשרא בארעא דמצרים ונחתת ברעה דפרעה לאתקררא על נהרא וועלימפהא אולן על גוף נהרא וחמת נית היבותא בנו גומיא ואושיטה ית גרמיידא גנסיבתא ומן יוד אייטסיתמן שיתננא ומן טריבא ⁶ ופתחת וחתמת ית רביא וזה טלייא בכוי וחתת עליו ואמרת מן בני יהודאי הוא דין ⁷ ואמרת אחותה לבת פרעה האיזיל ואיקרי לך איותא מגיקתא יהודיתא והוניך לך ית רביא ⁸ ואמרת לה ברה פרעה איזיל ואזלת טליתא וקרת לאמיה דרביא ⁹ ואמרת לה ברה פרעה אוביית רבי החין ואוניקתיה לי ואני איתין ית סטרך וגסיבת איותה ית רביא ואוניקתיה ¹⁰ ורבא רביא ואיתיתיה לבת פרעה והנה לה חביב הי כביר וקרת שמיה משה ארים אמרת מן מו דנהרא שחילתי ¹¹ והנה ביוםיא הניון ורבא משה ונפק לוות אחזוי וחתמא בגזק נפשיהון ובשוגי פולחנהון וחתמא גבר מצראי מחי גבר יהודאי מאחוי ¹² ואיסッכל משה בחכמת דעתיה ואתבענו בכל דרך ודה ואים מן ההוא מצראי גבר גיור ולא רעביד תותבא מן בני בניו עד עלמא ומחא ית מצראי וטמരיה בחלא ¹³ ונפק ביוםיא תניניא ואודיק זהא דתנו ואביבם גוברין יהודאי נצין וכד חמא די זקי דתנו יריד על אביבם למימחה אמר ליה למא אתה מחי לחברך ¹⁴ ואמר ליה דתנו מאן הוא דמניג יתך לגבר רב ודינן עלאה הלא למקטלי אתה אמר במא דקטלה ית מצראי ורחל משה ואמר בקושטא אתחפרסם פתגמא ¹⁵ ושמע פרעה ית פתגמא החין ובעה למקטול ית משה וערק משה מן קדם פרעה ויתיב בארעא דמדין ויתב על בירא ¹⁶ ולאוניס דמדין שבע בנטא ואתו ודראה ומלאה ית מירכotta לאשכח ית ענא דאביתה ¹⁷ ונathan רעדיא וטרדונין ועם משה בכח גבורפה ופרקינין ואשכח ית ענהו ¹⁸ ואחתה

וַתִּקְרָא אֶת־אָם הַיּוֹלֵד: ⁹ וַיֹּאמֶר לְهָ בְּתַ-פְּרֻעָה הַיּוֹלֶci
 אֶת־הַיּוֹלֵד הַזֶּה וְהִנֵּה הוּא נְגִיחָה לֵי וְאַנְגִּי אֲפִן אֶת־שְׁכָרֶת וְפִקְחַת הָאָשָׁה
 הַיּוֹלֵד וְתַנִּיקְהָיו: ¹⁰ וַיַּגְדֵּל הַיּוֹלֵד וַיַּבְאֶהוּ לְבַת־פְּרֻעָה וְיִהִילֵּה
 לְבָנוֹ וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הָפִים מִשְׁיְתָהוּ: ¹¹ וַיַּהַי
 בִּינְמִים הַהָּם וַיַּגְדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אָחָיו וַיַּרְא בְּסֶבֶלְתָּם וַיַּרְא
 אִישׁ מִצְרַי מִפְּהָאָדָה מִאָחָיו: ¹² וַיַּפְּנוּ פְּה וְכֵתָה וַיַּרְא
 כִּי אֲיַן אִישׁ וַיַּדַּק אֶת־הַמִּצְרָי וַיַּטְמֵנֵהוּ בְּחֹזֶל: ¹³ וַיַּצֵּא בַּיּוֹם
 הַשְׁנִי וַיַּהַנֵּה שָׁנִיר־אֱנֶשֶׂים עֲבָרִים גָּזִים וַיֹּאמֶר לְרֹשֶׁעָ לְמִה תִּכְהַ
 רֹשֶׁעָ: ¹⁴ וַיֹּאמֶר קַיְמֵי שָׁמֶן לְאִישׁ שְׂרֵר וּשְׁפֵט עַלְיָנוּ הַלְּהָרְגֵנִי
 אַתָּה אָמֶר כַּאֲשֶׁר חָרְגָת אֶת־הַמִּצְרָי וַיַּרְא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
 אָكְנוּ נָדְעָ הַדְּבָר: ¹⁵ וַיִּשְׁמַע פְּרֻעָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וַיַּבְקַשׁ
 לְהָרְגֵנִי אֶת־מֹשֶׁה וַיַּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְּרֻעָה וַיַּשְׁבַּב בָּאָרֶץ־מִדְיָן
 וַיַּשְׁבַּב עַל־הַבָּאָר: ¹⁶ וַיָּלֹכְהוּ מִדְיָן שְׁבֻעַ בָּנוֹת וַתְּבָאֵנָה וַתַּדְלַנָּה
 וַתִּמְלַאֵנָה אֶת־הַרְחָפִים לְהַשְׁקוֹת צָאן אַבִּיהָן: ¹⁷ וַיַּבְאֵי הַרְעִים
 וַיִּגְרְשֵׂוּם וַיַּקְרְבָּם מֹשֶׁה נִיּוֹשָׁעַן וַיַּשְׁק אֶת־צָאןָם: ¹⁸ וַתִּבְאֵנָה
 אֶל־רְעִזָּאֵל אַבִּיהָן וַיֹּאמֶר מִדְעָת מַהְרָהוּ בָּא הַיּוֹם: ¹⁹ וַתֹּאמֶר
 אִישׁ מִצְרַי הַצִּילָנוּ מִינְעָדָה הַרְעִים וַגָּמְדָלָה דָּלָה לְנִי וַיַּשְׁק
 אֶת־הַצָּאן: ²⁰ וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֹתָיו וְאַיּוֹ לְמִה זֶה עֲוֹבָדָנוּ אֶת־הָאֲרִישׁ
 קָרָאוּ לוֹ וַיַּאֲכַל לְחַם: ²¹ וַיַּוְאלֵל מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּה אֶת־הָאֲרִישׁ וַיִּתְן
 אֶת־צְפָרָה בְּתוֹ לְמֹשֶׁה: ²² וַתַּלְךְ בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גַּרְשָׁם כִּי

אָמֶר גַּר הָיָה בָּאָרֶץ נִכְרֵיהָ: פ

לֹות רְעוּיאֵל אֲבוֹהָא דָאַבּוּהָן וַיֹּאמֶר מַה דִּין אָוֹתָתָו לְמִתְיָה
 יוֹמָא דִין ¹⁹ וְאַמְרָא נְבָרָא שִׁיזְבָּנָא מִן יְדָא דְרַעַנְיאָה לְחוֹדָם
 חַדְרַתְּ לְהַלְלָה לְזַן וְאַשְׁקֵי יִת עַנָּא ²⁰ וַיֹּאמֶר לְבָנָתְיהָ דְבָרִיהָ וְהַזָּן
 הוּא דָנוּ שְׁבָקְתָּו וַת נְבָרָא קְרִין לִיה וַיַּכְלֵל לְחַמָּא ²¹ וְכֵד
 חַפְיכִים רְעוּיאֵל דְעַרְקָמְשָׁה מִן קָדְםָ פְּרֻעָה טַלְקָ יִתְהָא לְגַבָּא
 וְהַזָּה אַפְּרָה בְּרִתְיָה דְבָרִיהָ מְפַרְנָסָא יִתְהָא בְּסִיתְרָא בְּזָמָן
 עַשְׂרַתְיוֹ שְׁנִינָה וְלִסְוֹף עַשְׂרַתְיוֹ שְׁנִינָה אַפְּקִיתָה מִן גַּוְבָּא וְעַל מִשְׁהָ בְּנָיו
 גִּינְגִּינְתָּא דְרְעוּיאֵל וְהַזָּה מוֹדֵר וּמְצָלֵי קָרְדָם יְיָ דְעַבְדָּ עַמְּמִיהָ נִיסִין
 וְגַבְירָן וְאִיסְתָּכִינְתָּא חַוְטָרָא דְאִתְהָבָרָת בְּנֵי שְׁמַשְׁתָּא וְחַקְיָנוּ
 וּמְפַרְשָׁ עַלְהָ שְׁמָא רְבָא וְニְקִירָא דְבִיהָ עַתְיָד לְמַעְבָּד יִת תְּמִידָה
 בְּמִצְרָיִם וּבִיהָ עַתְיָד לְמַבּוֹעַ וַת וְמָא דְסִוְיפָה וְלְתַנְפְּקָא מוֹיָ מִן
 כְּבִיפָּא וְהַזָּה דְעַיִן בְּנֵי גִּינְגִּינְתָּא וְמוֹן יְד אֹוְשִׁיט יְהִיה וּנְסִיבָה הָא
 בְּכִין צְבִי מִשְׁהָ לְמַתְבָּעָם נְבָרָא וְיַהְבָּ יִת אַפְּרָה בְּרִתְבָּה
 לְמִשְׁהָ ²² וַיַּלְדִּתְהָ בֵּיר דְכָר וְקָרָא שְׁמִינָה גְּרָשָׂוּם אֲרוּם אָמֵר
 דִּיר הַוְיָה בָּאָרְעָא נִוְכְּרִיאָא דְלֹא דִיְדוּ

²³ וְהַזָּה בְּיוֹמָא סְגִינְיָא הָאַיִינָן וְאַתְּכַתְּשָׁ מְלָכָא דְמִצְרָיִם וְפָקִיד
 לְקַטְלָא בּוּכְרִיאָא דְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵן לְמַסְחָי בְּאַדְמִיהָן וְאַתְּחַנְחוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן פּוֹלְחָנָא דְהַזָּה קְשִׁיאָעַלְהָוּן וּוֹעֲקָיו וּסְלִיקָת
 קְבִילָתָהָוּן לְשֵׁמֵי מְרוֹמָא דִין וַיֹּאמֶר בְּמִימְרִיה לְמְפַרְזָקִינוּ
 מִן פּוֹלְחָנָא ²⁴ וְשְׁמַיעַ קָרְדָם יְיָ קְבִילָתָהָוּן וְדִכְרָר קָרְדָם יְיָ יִת
 קְיֻמִּיהָ דְקָיִים עִם אַבְרָהָם וּעַם יִצְחָק וּעַם יַעֲקֹב ²⁵ וְחַמָּא יְיָ
 צָעֵר שְׁעַבְוַדְהָוּן דְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְגַלְיָ קְדָמוּי יִת תְּיוֹבָתָא דְעַבְדוּ
 בְּטוּמָא דְלֹא יְדָעוּ אָנָש בְּחַבְרִיהָ

3 וְמִשְׁהָ הַזָּה רְשֵׁי יִת עַנָּא דִיְתָרוּ חָמוּי רְבָא דְמִדְין יִדְבֶּר
 יִת עַנָּא לְאַתְרָ שְׁפֵר רְעֵא לְאַחֲרִי מְדִבְרָא וְאַתָּא לְטוֹרָא
 דְאַתְגָּלִי עַלְוִי יִקְרָא דִין לְחוֹרָב ² וְאַתְגָּלִי גִּנְגָּנָאָל מְלָאָכָא דִין
 לְיה בְּלַהֲבִי אִישָׁתָּא מְנוּ סְגִינָה וְחַמָּא וְהַא סְגִינָה מְשִׁרְבִּיב בְּאִישָׁתָּא
 וְסְגִינָה לִיתְוֹ יְקִיד וְמְחַאֲכֵל בְּנוֹרָא ³ וַיֹּאמֶר מִשְׁהָ אַתְּפָנִי כְּדַיָּן

23 וַיֹּהֵי בִּינְמִים הָרְבִּים הָם וְלֹמֶת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר
בָּנָּי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבָדָה וַיַּעֲקֹב וַיַּעֲלֶל שָׁוּעָתָם אֱלֹהִים
מִן־הָעֲבָדָה: **24** וַיַּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נְאָקָתָם וַיַּזְכֵּר אֱלֹהִים
אֶת־בְּרִיוֹתוֹ אֶת־אֶבְרָהָם אֶת־יַצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב: **25** וַיַּרְא אֱלֹהִים
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים: ס

וְמֹשֶׁה דָּבָר רָעָה אֶת־צָאן וַתָּרֹא חֲתָנוֹ כֶּתֶן מְדִינוֹ וַיַּגְןֵג
3 אֶת־הַצָּאן אֶתֶּן תַּפְרֵבָר וַיַּבָּא אֶל־תַּרְהַר הָאֱלֹהִים חֲרַבָּה:
2 וַיַּרְא מֶלֶךְ יְהוָה אֱלֹי בְּלֵבֶת־אָש מִתּוֹךְ הַסְּנָה וַיַּרְא וְהִנֵּה
הַסְּנָה בָּעָר בָּאָש וְתַסְנָה אִינְגָּנוֹ אַכְלָל: **3** וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסְרָה־בָּא
וְאָרָא אֶת־הַמְּרָאָה הַגָּלָה הַזֹּאת מִדּוֹן לְאַיְבָּעָר הַסְּנָה: **4** וַיַּרְא
יְהוָה כִּי סָר לְרָאֹות וַיֹּקְרָא אֱלֹיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנָה וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַנּוּ: **5** וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּקְרַב תְּלָם שְׁלַגְנָלִיךְ
מַעַל רְגָלֶיךְ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָתָה עֹמֵד עַלְיוֹ אֶרְמָת־קָדְשָׁךְ הוּא:
6 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהִי אֲבִיךְ אֱלֹהִי אֶבְרָהָם אֱלֹהִי יַצְחָק וְאֱלֹהִי
יַעֲקֹב וַיִּסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרָא מִהְבִּיט אֱלֹהִים: **7** וַיֹּאמֶר

לְמַיִתָּן סִיפָּא בַּידְיוֹن לְמַקְטָלָנָא ²² וַתֵּבֶן מֹשֶׁה לִקְרָם יְהִי וַיֹּאמֶר
יְהִי לְמַא אֲבָשָׂתָא לְעַמָּא הָדִין וְלְמַא דָּנוּ שְׁלַחְתָּנִי ²³ וְמַן שְׁבָתָא
דְּעֻלִּית לְוַת פְּרֻעה לְמַלְלָא בְּשֵׁמֶךָ אֲתָבָאש לְעַמָּא הָדִין וְשִׁיבָּא
לֹא שִׁיזְבָּתָא וְתַעֲמֵד

6 וַיֹּאמֶר יְהִי לְמֹשֶׁה כִּדְן תְּחִミ מַה אָעֶבֶד לְפִרְעָה אֲרוּם
בַּידְאָתָקִיפָּתָא יְפִיטָרִינִין וּבַידְאָתָקִיפָּתָא יְתִרְיכִּינִין מַנוּ
אֲרֻעִיה ² וַיֹּדְבֵּר וּמְלִיל יְהִי עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לֵיהּ אָנָּא יְהִי הַוָּא
דְּאַתְּגָלִיתִי עַלְכָּךְ בָּנוּ סְנוּאָ נַאֲמְרִית לְךָ אָנָּא יְהִי ³ וְאַתְּגָלִיתִי
לְאַבְרָהָם לְיַצְּחָק וּלְיַעֲקֹב בְּאֶל שְׂדֵי וּשְׂמֵי יְהִי בְּרַם בְּאֶפְרַיִם שְׁכִינְתִּי
לֹא אַתְּדִּיעַת לְהֹן ⁴ וְלֹחֵוד אֲקִימִית יְתִ קְיָמִי עַמְּהֹן לְמַפְנֵן
לְהֹן וְתַאֲרַעַ רְכַעַן וְתַאֲרַע הַוְּתָבָחוֹן דְּאַיְתָהָבוּ בָּה
⁵ וְלֹחֵוד עַל קְדָמֵי יְתִ אֲנֵיק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּמִצְרָאי מְשֻׁבְדִּינִין
נִתְהֹן וּדְכִירְנָא יְתִ קְיָמִי ⁶ בְּכָן אִימֶר לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אָנָּא הַוָּא
יְהִי וְאַפְּקִיךְ וְתָכֹן מְנוּ דְּחֹק פּוֹלְחָן מִצְרָאי וְאַשְׁזִיב וְתָכֹן
מְפּוֹלְחָהָנוּ וְאַפְּרוֹק יְתָכֹן בְּדָרָע מְרוֹמָא וּבְדָרִין רְבָרִין
⁷ וְאַקְרֵב יְתָכֹן קְדָמֵי לְעַם וְאַתְּהוּ לְכֹן לְאַלְהָא וְתִזְדְּעֵן אֲרוּם
אָנָּא יְהִי אַלְהָכָן דְּאַנְפְּקִיךְ יְתָכֹן מְנוּ דְּחֹק פּוֹלְחָן מִצְרָאי ⁸ וְאַעֲלֵל
וְתָכֹן דְּקִימִית בְּמִימְרִי לְמַפְנֵן יְתָה לְאַבְרָהָם לְיַצְּחָק וּלְיַעֲקֹב
וְאַתְּה יְתָה לְכֹן יְרֹותָא אָנָּא יְהִי ⁹ וּמְלִיל מֹשֶׁה כְּדִין עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלֹא קִבְּלוּ מִן מֹשֶׁה מְקֻפִּידּוֹת רְוחָא וּמְפּוֹלְחָהָנוּ נִכְרָא
קְשִׁיא דִּי בַּידְיוֹנָן

¹⁰ וּמְלִיל יְהִי עִם מֹשֶׁה לְמִימֶר ¹¹ עוֹל מְלִיל עִם פִּרְעָה מְלָכָא
דְּמִצְרָים וּוּפְטוּר יְתִ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְאַרְעִיה ¹² וּמְלִיל מֹשֶׁה קְרָם
יְהִי לְמִימֶר הָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא קִבְּלוּ מִינִי וְהִיכְרֵין יִקְבִּיל מִינִי
פִּרְעָה וְאָנָּא קְשִׁי מְמַלִּיל

¹³ וּמְלִיל יְהִי עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן וְאַזְּבָרִינִין עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּשְׁלַחְנִין לְוַת פִּרְעָה מְלָכָא דְּמִצְרָים לְאַפְּקָא יְתִ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מְאַרְעָא דְּמִצְרָים ¹⁴ אַלְיָן רִישֵׁי בֵּית אַבְתָּהָהָן בָּנֵי דְּרָאִיבָּן

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹמֶשֶׁה עֲתָה תִּרְאֵה אֲשֶׁר אָעַשָּׂה לְפָרָעָה
6 כִּי בַּיּוֹם חִזְקָה יִשְׁלַחַם וּבַיּוֹם חִזְקָה יִגְرְשֶׁם מִאֶרְצֽוֹ:

ס
2 וַיֹּדַבֵּר אֱלֹהִים אֱלֹמֶשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲלֹהִי אָנִי יְהוָה:
3 וְאֶל-אֱבָרָהָם אֱלֹי-צִחְקָק וְאֶל-יַעֲקֹב בְּאֶל שְׁנִי וְשְׁמִינִי יְהוָה לֹא
 נֹדַעַתִּי לְהֶם: **4** וְנוּם הַקְּמוּתִי אֶת-בְּרִיתִי אַתֶּם לְתַתִּי לְהֶם
 אֶת-אָרֶץ כְּנֻעַן אֶת אָרֶץ מִגְּרִיחָם אֲשֶׁר-גָּרוּ בָּהּ: **5** וְנוּם
 אָנִי שְׁמַעְתִּי אֶת-נְאָקָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרָיִם מִעֲבָרָם
 אַתֶּם וְאַכְּרֵב אֶת-בְּרִיתִי: **6** לְכָن אָמַר לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל אָנִי יְהוָה
 וְהַזְּעִיקִי אֶתְכֶם מִתְּחִת סְבָلָת מִצְרָיִם וְהַצְּלִיחִי אֶתְכֶם מִעֲבָרָתָם
 וְגַלְעַתִּי אֶתְכֶם בְּזֹרֶעֶן נְטוּיָה וּבְשְׁפָטִים גָּדוֹלִים: **7** וְלַקְחַתִּי
 אֶתְכֶם לְיַד לְעֵם וְתִיעַטֵּל לְכֶם לְאֶלְהִים וְיִדְעָפֶם כִּי אָנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתְּחִת סְבָלָת מִצְרָיִם: **8** וְהַבָּאֵתִי
 אֶתְכֶם אֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאָתִי אֶת-יִדִּי לְתַת אֶתְתָּה לְאֱבָרָהָם
 לְצִחְקָק וּלְיַעֲקֹב וּנְתַתִּי אֶתְתָּה לְכֶם מוֹרֶשֶׁתִּי אָנִי יְהוָה: **9** וַיֹּדַבֵּר
 מֹשֶׁה כֵּן אֱלֹהֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שְׁמָעוּ אֱלֹמֶשֶׁה מִקְאָר רֹוח
 וּמִעֲבָדָה קָשָׁה: **פ**

10 וַיֹּדַבֵּר יְהוָה אֱלֹמֶשֶׁה לְאָמֵר: **11** בָּא דָבֵר אֱלֹ-פָרָעָה מֶלֶךְ
 מִצְרָיִם וַיִּשְׁלַח אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִאֶרְצֽוֹ: **12** וַיֹּדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי
 יְהוָה לְאָמֵר הִנֵּן בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְאֶשְׁמַעַן אֵלִי וְאֵיךְ יִשְׁמַעַנִּי בְּרָעָה
 וְאַנְּיִ עַרְלָל שְׁפָתִים: **פ**

13 וַיֹּדַבֵּר יְהוָה אֱלֹמֶשֶׁה וְאֶל-אָהָרֹן וְיַצְוֹם אֱלֹהֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
 וְאֶל-פָרָעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם לְהַזִּיא אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִאֶרְץ
 מִצְרָיִם: **ס** **14** אֱלֹהָה רַאשִׁי בֵּית-אֲכָתָם בְּנֵי רָאוּבֵן בְּכֶרֶת
 יִשְׂרָאֵל חִנּוֹךְ וּפְלוֹאָה חִצְרֹנוֹ וּכְרָמִי אֱלֹהָה מִשְׁפָּתָה רָאוּבֵן:
15 וּבְנֵי שְׁמַעַן יְמִינָה וּמִימָן וְאֶחָד וְיִכְיֹון וְצַחַר וְשַׁאֲילָה
 בְּזֹנְקָבְנָעָנִית אֱלֹהָה מִשְׁפָּתָה שְׁמַעַן: **16** וְאֶלְהָה שְׁמוֹת בְּנֵי-לְיוֹן
 לְתַלְלָתָם גַּרְשֹׁן וְקַחְתָּה וּמְרָגִי וְשַׁנִּי חִינִּי לְוַי שְׁבָע וּשְׁלֹשִׁים וּמִאַת

מִסְתָּרִין סְתָרִי שַׁקְרָא אֲרוּם בְּחוּבִי סְתָרִי שַׁקְרָא עֲנֹנוּ סְלָקִין
וּמְטָרָא לֹא נְחִית וּבְצֹרֶתָא אֲתִיא עַל עַלְמָא ¹⁴ עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֹא תְּהִוּן חַמְידִין לֹא חַבְרִין וְלֹא שׁוֹתְפִין עַם חַמְידִין וְלֹא
וַתְּחִמּוּן בְּכִנְשְׁתָהָנוּ דִּישְׁרָאֵל עַם חַמְידִין דְּלֹא יִקְוְמוּן בְּגִינְכוּן מִן
בְּתִרְיכִין וַיַּלְפְּנוּ לְחֹדְרַת הַנְּנוּן לְמַהְנוּ עַם חַמְידִין וְלֹא יִחְמִיד חַדְרַת
מִנְכוּן יְתָ אַנְתָתִיהָ דְּחַבְרִיהָ וְלֹא לְעַבְדִיהָ וְלֹא לְאַמְתִיהָ וְלֹא
לְתֹורִיהָ וְלֹא לְחַמְרִיהָ וְלֹא לְכָל מְאוֹן דָּאִית לְחַבְרִיהָ אֲרוּם
בְּחוּבִי חַמְידִיא מְלֻכּוֹתָא מְתָגְרִיא בְּנַכְסִיחָנוּ דְּבָנֵי נְשָׂא וּלְמַסְבֵּב
יְתָהָנוּ וּעֲתִירִי נְכִסֵּין מְתַמְסְקִינוּ וּגְלוֹתָא אֲתִיא עַל עַלְמָא ¹⁵ וְכָל
עַמָּא חַמְיִין יְתָ קְלִיָּא הַיְד הַוּ מְתַהְפְכִין בְּשְׁמַעְהָנוּ דְּכָל חַדְרַת
וְחַד וְהַד הַוּ נְפָקִין מַנוּ גַּו בְּעוֹרְיאָ וַיַּתְכַל שׁוֹפְרָא הַיְד הַוּ
מְחַי מִיתְיָא וַיַּתְטַוְרָא פְּנֵי וְחַמְיִון כָּל עַמָּא וְרַתְעָן וְקִמְיוּ תְּרִיסֶר
מִילְיָן מְרַחִיק ¹⁶ וְאָמָרוּ לְמַשָּׁה מְלִיל אַנְתָה עַמְנָא וְנְקַבְּיל וְלֹא
וְתִמְלַל עַמְנָא הַכְּבָמָן קָרְדָמָן יְיָ דְּלָמָא גְּמוֹת ¹⁷ וְאָמָר מְשָׁה לְעַמָּא
לֹא תְּרַחְלוּן אֲרוּם מַן בְּגַלְלַן נְסִי וְתַכְוּן אַתְגָּלִי לְכֹונָן יַקְרָא דִיְיָ
וְמַן בְּגַלְלַן דְּתַהְוִי דְּתַחְלִפְיהָ עַל אֲפִיכָּנוּ בְּנֵי דְּלֹא תְּחֻבוּן
¹⁸ וְקִם עַמָּא תְּרִיסֶר מִילְיָן מְרַחִיק וְמְשָׁה קְרִיב לְצִיתָא אַמִּיטָהָא
דְּתַפְּנוּ יְקָר שְׁכִינָה דִי ¹⁹ וְאָמָר יְיָ לְמַשָּׁה כְּדָנָא תִּימֶר לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל אַתְוּן חַמְיִתוֹן אֲרוּם מַן שְׁמָנָא מְלִילִית עַמְכָוּן ²⁰ עַמִּי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תְּעַבְדוּן לְמַסְנֹוד דְּמוֹת שְׁמָשָׂא וְסִיחָרָא וּכְכִבְיאָא
וּמְזִלְיאָא וּמְלָאכְיא דְּמַשְׁמָשִׁין קָרְדָמוּ דְּחַלְנוּ דְּכָסֶף וְדְתַלְנוּ דְּדַהְבָּ
לֹא תְּעַבְדוּן לְכֹונָן ²¹ מְדָבָח אַדְמָתָא תְּעַבְדֵיד לְשָׁמֵי וְתַהְיֵי דְּבָחָ
עַלְיוּ יְתָ עַלְנוֹתָךְ וַיַּתְכַסֵּת קוֹרְשָׁךְ מַן עַנְךְ וְמַן תּוֹרָךְ בְּכָל
אַתְּרָא דְּאַשְׁרָי שְׁכִינָתִי וְאַנְתָה פָּلָח קָרְדָמִי תִּפְנַן אַשְׁלָח עַלְךְ
בְּרִכְתִּי וְאַיְבָרִיכִינְךְ

²² וְאָמָר מְדָבָח אַבְנֵין תְּעַבְדֵיד לְשָׁמֵי לֹא תְבִנֵּי וְתַהָּנוּ חַצִּיבָן דְּאַיִן
אַרְיִמָּת פְּרוֹזָלָא דְּמִגְיָה מְתַعֲבִיד סִיְיָפָא עַל אַבְנָא אַפְּיִסְתָּא יְתָהָ
וְאַתְוּן בְּהַנְּיאָ דְּקִוְיִמְיָן לְמַשְׁמָשָׂא קָרְדָמִי לֹא תְסֻקִּין בְּמַסּוֹקִין

**וְכֹל־הָעַם רְאִים אֶת־הַקּוֹלֶת וְאֶת־הַלְּפִידָם וְאֶת קֹל הַשְּׁפֵר
וְאֶת־הַהֲרָר עַשְׂנָן וַיַּרְא הָעַם וַיַּגְעַן וַיַּעֲמֹד וַיַּרְחַק:** ¹⁹ **וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים מֹשֶׁה דְבָר־אֱתָה עָמָנִי וְנִשְׁמַעָה וְאֱלֹהִים בָּרָע עָמָנוּ אֱלֹהִים
פָּזְנָמוֹת:** ²⁰ **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהִים אֱלֹהִים תְּהִרְאָה לְבַעֲבוּר
נְסֹות אֲתֶלֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תְּהִנֵּה וַיַּרְאָה עַל־פְּנֵיכֶם
לְבָלְעִי תְּחַטְּאוֹ:** ²¹ **וַיַּעֲמֹד הָעַם מַרְחַק וּמֹשֶׁה נִגְשָׁה אֱלֹהִים עַרְפָּל
אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים:** כ

**וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים כִּי תֹאמֶר אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּם
רְאִיתֶם כִּי מִן־הַשְּׁמִינִים דְבָרַתִּי עֲמָכֶם:** ²³ **לَا תַעֲשׂו אֶת־אֱלֹהִי
כָּסֶף וְאֶל־הָאֱלֹהִי זָהָב לֹא תַעֲשׂו לְכֶם:** ²⁴ **מִזְבֵּח אֲדֹמָה תַעֲשֵׂה־לִי
וּבְחַתֵּעַלְיוֹ אֶת־עַלְתִּיךְ וְאֶת־שְׁלָמִיךְ אֶת־צָאנְךְ וְאֶת־בְּקָרְךְ
בְּכָל־הַמִּקְומָם אֲשֶׁר אָזְכֵיר אֶת־שְׁמֵי אֱבֹ� אֶלְיךָ וּבְרָכֵיךָ:**
**וְאַס־מִזְבֵּח אֲבָנִים תַעֲשֵׂה־לִי לְאֶתְבָּנָה אֶתְהַן גַּוְתָּה כִּי חַרְבָּה
הַנִּפְתָּה עַלְיהָ וְתַחַלְלָה:** ²⁶ **וְלֹא־תַעֲלָה בְמַעַלְתַּת עַל־מִזְבֵּחַ אֲשֶׁר
לְאֶתְגָּלָה עַרְוֹתָה עַלְיוֹ:** כ

וְהַבִּתְהָ לְדֹרְבָּתָא אֶלְהָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָדוֹן חֲבִילָו עַזְבִּידָהוּן עַמְּךָ דָּאֲפִיקָה מֵאֶרְעָא דְמִצְרָים⁸ סְטוּ בְּפֶרַע מִן אָזְרָחָא דְפָקִידָתִינוּן בְּסִינִי לֹא תַעֲבְדוּן לְכֹן צָלָם וְצִוְּרָה וְכָל דָמוֹ וְכָדוֹן עֲבָדָיו לְהֹן עִגְלָל מִתְכָא וְסִינְדוֹ לְיהָ וְדַבְחוּ לְיהָ וְאַכְרִיזָו קָדְמוּי אַלְיָן דְּחַלְפָה יִשְׂרָאֵל דְאַסְקוֹד מֵאֶרְעָא דְמִצְרָים⁹ וְאָמָר יְיָ לְמֹשֶׁה גַּלְיִי קָדְמִי זְדוֹהָן דְעַמָּא הָרִין וְהָא עַם קָשִׁי קָדָל הָנוּ¹⁰ וְכָדוֹן אֲנָה בְּעַתָּה וְלֹא חֲבִינוּן עַלְיהָן קָדְמִי וְאַרְתָּחָ רְנוּ אַשְׁתָּא תְּקִיפָה בְּהֹן וְאַשְׁצִינָן וְאַעֲבָר יְתָךְ לְעַם סְנִי¹¹ וְאַתְּחַלְחָל מִשָּׁה מִן רְתִיתָא וְשָׁרֵי לְצָלָאָה קָדָם יְיָ אֶלְהָה וְאָמָר לְמָא יְיָ וְתָקוֹף רְוִינָד בְּעַמְּךָ דְהַנְּפָקָת מֵאֶרְעָא דְמִצְרָים בְּחִיל רָב וּבִידָא תְּקִיפָה¹² לְמָא דִין יוּמְרוּן מְצָרָאי דְמִשְׁתִּירֵין לְמַיְמָר בְּבִישָׁא אֲנָפִיקִינוּן לְקָטְלָא וְתָהָונָ בְּנֵי טְוּרִיא פְּבוֹר וְחַרְמָוָן וְשִׁירָיָן וְסִינִי וְבְגָנוּן לְשִׁיצָאָה וְתָהָונָ מַעַל אֲגָפִי אֶרְעָא תּוֹב מַתְקוֹף רְוִינָד וְיָהָוִי תָּוָהָוּ קָדְמָד עַל בְּיִשְׁתָּא דְמַלְילָת לְמַעְבָּד לְעַמְּךָ¹³ הָנוּ דְכִיר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיְשָׁרָאֵל עֲבָדָךְ דְקִיְמָה לְהֹן בְּמַיְמָדָה וּמַלְילָה אָהָן אָסָגִי וְתָבִיכָוּן הָיִי כְּכֻוכְבִי שְׁמֵאָה וְכָל אֶרְעָא הָדָא דְאָמְרִית לְכֹן אִיתָן לְבָנִיכָוּן וְיַחֲסִנָוּן לְעַלְמָה¹⁴ וְתָהָה תָּוָהָוּ מִן קָדָם יְיָ עַל בְּיִשְׁתָּא דְחַשִּׁיבָה לְמַעְבָּד לְעַמְּיהָ¹⁵ וְאַתְּבָנִי וְנַחַת מִשָּׁה מִן טְוּרָא וְתָרִין לְזִחִי סְתִדְוִתָא בִּידִיה לְיוֹחֵן כְּתָבוֹן מַתְרִין צִיטְרִיהָן מִיכָא וּמִיכָא אַנְיוֹן כְּתִיבָוֹן¹⁶ וְלוֹזִחְיָא עֲוֹבָדָא דִין הַיְנִין וְכַתָּבָא כְּתָבָא דִין הוּא חַקִּיק וּמְפַרְשָׁ עַל לוֹזִחְיָא¹⁷ יְשַׁמֵּעַ יְהוֹשָׁעָ יְתָה קָל עַפְמָא כֶּד מִנְיָבִין בְּחַדְ�יא קָדָם עִגְלָא וְאָמָר לְמִשָּׁה קָל סִידָרִי קָרְבָּא בְּמִשְׁרִיחָא וְאָמָר לֹא קָל נִיבָרִין דְנַצְחִין בְּסִידָרִי קָרְבָּא וְלֹא קָל חַלְשָׁיו¹⁸ דְמִתְנַצְחִין מִן בְּעַלְיִ רְבָבִיהָן בְּסִידָרִי קָרְבָּא קָל פְּלַחִי פּוֹלְחָנָא נִוְכָרָה וּמַנְחָקָן קָדְמָאָה אָנָא שְׁמָעָ¹⁹ וְתָהָה כֶּד קָרִיב מִשָּׁה לְמִשְׁרִיחָא וְחַמָּא וְתָעִזְלָא וְחוֹגָנוּן בִּידִיהָן דְרַשְׁעִיא מְחַנְנוּן

אֶת־פָנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַיֹאמֶר לִמְהֵד יְהוָה יְחִרָה אֲפָךְ בְעַמְךָ אֲשֶׁר
הוֹצִיאֲתָנוּ מִאֶרֶץ מִצְרָיִם בְכָחֵךְ גָדוֹל וּבִידֵחַ חֹקָה: ¹² לְפָנָה יָאמְרוּ
מִצְרָיִם לְאָמֶר בְּרִיעָה הַזֹּאת אָתָם בְּחֶרְלִים וְלְכָלְתֶם:
מַעַל פָנֵי הָאָדָם שָׂוב מִתְּחִרְזָן אֲפָךְ וְהַנְחָם עַל־הָרָעָה לְעַמְךָ:
¹³ זָכָר לְאָבָרָהָם לִיאַצְחָק וַיַּשְׂרֵר אֶל עַבְדֵיכֶךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לְהַמִּזְבֵּחַ וְתִדְבֶּר אֶלָּתָם אֶרְבָּה אֶת־זִוְרָעָלָם כְּכֹוכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וְכָל־הָאָרֶץ כִּזְאת אֲשֶׁר אָמְרָתִי אַתָּה לִזְרָעָלָם וְנִנְחָלוּ לְעַלְמָם:
¹⁴ וַיַּחֲמַם יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִבֶר לְעַשׂוֹת לְעַמוֹ: פ

¹⁵ וַיַּפְנוּ וַיַּגְרֹד מִשְׁהָ מִן־הָהָר וַיַּשְׁנוּ לְהַתְּהֻת הַעֲדָה בַּיּוֹם לְהַחַת כְּתָבִים
מִשְׁנֵי עֲבָרִיּוֹת מִזְהָה וּמִזְהָה הַמ כְּתָבִים: ¹⁶ וְהַלְלוּת מִעְשָׂה
אֱלֹהִים הַמָּה וְהַמְקַבֵּב מִקְתָּב אֱלֹהִים הַוָּא חֲרִית עַל־הַלְלוּת:
¹⁷ וַיַּשְׁמַע יְהוָשָׁע אֶת־קוֹל הַעַם בְּרִיעָה וַיֹאמֶר אֱל־מִשְׁהָ קוֹל
מַלְחָמָה בְמִתְחָנָה: ¹⁸ וַיֹאמֶר אַיִן קוֹל עֲנוֹת גְבוּרָה וְאַיִן קוֹל
עֲנוֹת חֲלֹוֹת קוֹל עֲנוֹת אָנָכִי שָׁמַע: ¹⁹ וַיְהִי כַאֲשֶׁר קָרְבָ
אֶל־הַמִּחְנָה וַיַּרְא אֶת־הַעֲגָל וּמִתְחָלָת וַיִּתְהַרְאֵר מִשְׁה וַיַּשְׁלַח
מִידָו אֶת־הַלְלוּת וַיִּשְׁבַר אֶתְכָם פְתַח הָהָר: ²⁰ וַיַּקְרַב אֶת־הַעֲגָל מִידָיו
אֲשֶׁר עָשָׂו וַיִּשְׁרַף בְאָשׁ וַיַּטְהֵן עַד אֲשֶׁר־הָקָן וַיַּזְרֵר עַל־פָנֵי הַמִּלְוִים
נִישַׁק אֶת־בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ²¹ וַיֹאמֶר מִשְׁה אֱל־אַהֲרֹן מִתְּהֻעָה
לְהַעַם תָּנוּ כִּי־תָבֹא עַל־יְהוָה חַטָּאת גְדֹלה: ²² וַיֹאמֶר אַהֲרֹן
אֶל־יְחִיר אֶרְנִי אֶתְכָה יְדַעַת אֶת־הַעַם כִּי בְרַע הוּא: ²³ וַיֹאמֶר
לְתִי עֲשֵׂה־לְנֵנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יַלְכֵד לִפְנֵינוּ כִּי־זֶה
אֲשֶׁר הָעָלָנוּ מִאֶרֶץ מִצְרָיִם לְאַיְדֵינוּ מִתְּהִיהָ לֹא: ²⁴ וַיֹאמֶר
לְהַמ לְמַי זָהָב הַתְּפִירָקָיו וַיַּגְנֹרְלָיו וַאֲשַׁלְכָהוּ בָאָשׁ וַיַּצָּא הַעֲגָל

	הַקְרָבָה	הַקְרָבָה	הַקְרָבָה	הַקְרָבָה	הַקְרָבָה	הַקְרָבָה
Imperative	קְרָב	קְרָבֵי	קְרָבָנוּ	קְרָבָה	קְרָבָה	קְרָבָה
ms						
fs						
mp						
fp						
Infinitive	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב
	Active Participle	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב	מִקְרָב
		מִקְרָבִי	מִקְרָבֶךָ	מִקְרָבֶנוּ	מִקְרָבָה	מִקְרָבָה
		מִקְרָבֵי	מִקְרָבֶךָ	מִקְרָבֶנוּ	מִקְרָבָה	מִקְרָבָה
Passive Participle	מִקְרָב	מִקְרָבִי	מִקְרָבֶךָ	מִקְרָבֶנוּ	מִקְרָבָה	מִקְרָבָה
		מִקְרָבִי	מִקְרָבֶךָ	מִקְרָבֶנוּ	מִקְרָבָה	מִקְרָבָה
ms	קְרָב	קְרָבֵי	קְרָבָנוּ	קְרָבָה	קְרָבָה	קְרָבָה
mp						
fs						
fp						